

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
HERCEGOVAČKO-NERETVANSKI KANTON/ŽUPANIJA
GRAD MOSTAR, ODJEL ZA PRIVREDU, KOMUNALNE I INSPEKCIJSKE
POSLOVE
SLUŽBA ZA KOMUNALNE POSLOVE I OKOLIŠ

Broj: 08/2-25-15691/17
Mostar, 19.12.2017. godine

nr. Službenika za informiranje
Branka Medan

PREDMET: Dopis u svezi sa pitanjima udruge za unapređenje kvalitete življenja - Futura
(vezano za niz novih pitanja)

Poštovana,

Dana 11.12.2017 zaprimili smo vaš dopis Br. 08/2-05-15691/17, tj. zahtjev za pristup informacijama br. UPI-I-02-05-11745/17, te Vam u skladu sa traženim dostavljamo odgovore na postavljena pitanja, u omjeru u kojem smo to u mogućnosti.

1. Mjesečne račune s' pripadajućim rekapitulacijama vezano za stavku održavanje zelenih javnih površina i održavanje čistoće u 2016. godini, sukladno podacima iz izvješća o radu gradonačelnika, potrebno je tražiti od Službe za proračun i financije jer isti raspolažu sa mjesečnim računima u potpunosti ovjerenim od strane gradonačelnika i načelnika pripadajućih odjela.
2. Dostavljamo operativne planove za održavanje zelenila i čistoće za 2016, te preglede utroška sredstva po stavkama održavanja javnih zelenih površina, preglede utroška sredstva po mjesecima kao i pregled utroška sredstva za stavke javne čistoće.

Prilozi:

- pregled potrošnje po stavkama održavanja javnih zelenih površina
- utrošak sredstva u 2016 godini (pregled po mjesecima)
- pregled utroška sredstva redovnog održavanja čistoće za 2016. Godinu
- operativni plan održavanje zelenila za 2016. Godinu
- operativni plan održavanja gradske čistoće za 2016. Godinu.

Dostaviti:

- ☉ Naslovu
- a/a

S, poštovanjem!

ŠEF ODJELA

Šaravanja
dip.ling.grad. Stjepan Šaravanja

Održavanje zelenih javnih površina 2016

PREGLED POTROŠNJE PO STAVKAMA ODRŽAVANJA JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

Tabela br.1

I	ZRINJAVAC / POTROŠNJA STRUJE NA GODIŠNJEM NIVOU		
1.	1/2016	Zrinjevac struja	560,37
2.	2/2016	Zrinjevac struja	225,28
3.	3/2016	Zrinjevac struja	148,63
4.	4/2016	Zrinjevac struja	89,65
5.	5/2016	Zrinjevac struja	70,50
6.	6/2016	Zrinjevac struja	24,51
7.	7/2016	Zrinjevac struja	311,13
8.	8/2016	Zrinjevac struja	203,64
9.	09/2016	Zrinjevac struja	203,95
10.	10/2016	Zrinjevac struja	106,40
11.	11/2016	Zrinjevac struja	188,80
12.	12/2016	Zrinjevac struja	
	<i>Ukupno</i>		2132,86

Tabela br.2

II	ZRINJAVAC / ODRŽAVANJE ZELENIH POVRŠINA NA GODIŠNJEM NIVOU		
1.		Zrinjevac	5.125,32
2.		Zrinjevac	5.286,16
3.		Zrinjevac	8.444,16
4.		Zrinjevac	11.002,91
5.		Zrinjevac	12.523,73
6.		Zrinjevac	9.138,68
7.		Zrinjevac	9.763,30
8.		Zrinjevac	11.718,55
9.		Zrinjevac	10.773,97
10.		Zrinjevac	9.515,72
11.		Zrinjevac	6.314,08
12.		Zrinjevac	2.357,94
	<i>Ukupno</i>		101.964,52

Tabela br.3

IV	ODRŽAVANJE JAVNIH ZELENIH POVRŠINA 2016	
1.	Održ.zel.pov	17.424,51
2.	Održ.zel.pov	28.988,02
3.	Održ.zel.pov	32.180,15
4.	Održ.zel.pov	45.236,51
5.	Održ.zel.pov	51.720,98
6.	Održ.zel.pov	51.873,98
7.	Održ.zel.pov	52.539,40
8.	Održ.zel.pov	41.991,97
9.	Održ.zel.pov	40.416,17
10.	Održ.zel.pov	2.703,35
11.	Održ.zel.pov	25.274,92
12.	Održ.zel.pov	44.707,64
13.	Održ.zel.pov	43.022,27
	Ukupno	478.079,87

Tabela br.4

VI	ODRŽAVANJA STABALA (POTKRESIVANJA)	
1.	Potkresivanja stabala	12.634,47
2.	Održavanje drvoreda	1.306,84
3.	Potkresivanja stabala	2.505,48
4.	Potkresivanja stabala	18.718,10
5.	Potkresivanja stabala	3.663,96
6.	Potkresivanja stabala	1.439,64
7.	Potkresivanja stabala	7.984,06
8.	Potkresivanja stabala	11.981,55
9.	Potkresivanja stabala	17.546,47
10.	Potkresivanja stabala	19.568,92
11.	Potkresivanja stabala	16.262,68
12.	Potkresivanja stabala	5.126,59
13.	Potkresivanje stabala	27.498,77
	Ukupno	146.237,53

Tabela br.5

VII	ODRŽAVANJE JAVNIH ZELENIH POVRŠINA MANIFESTACIJE I SLIČNO	
1.	Manifestacije	1.875,80
2.	Manifestacije	1.182,24
3.	Manifestacije SAJAM	11.932,96
4.	SRC Buna – održavanje zel.	1.946,51
5.	Manifestacije	14.076,72
6.	Manifestacije	5.031,48
7.	Manifestacije	1.980,00
8.	Manifestacije	2.956,08
9.	Manifestacije	3.316,02
10.	Manifestacije	1.290,84
	Ukupno	45.588,65

Tabela br.6

VIII	SANIRANJE POSLJEDICA NEVREMENA I ELEMENTARNIH NEPOGODA	
1.	Saniranje posljedica nevreme.	1.673,88
2.	Saniranje posljedica nevreme.	1.452,84
3.	Saniranje posljedica nevreme.	1.487,88
	Ukupno	4.614,6

Tabela br.7

IX	POMOĆ PRI UREĐENJU GROBALJA	
1.	Održavanje groblja	3.223,35
2.	Održ. groblja	8.882,52
	Ukupno	12.105,87

Tabela br.8

X	ODRŽAVANJE DVORIŠTA (zelenih površina oko stambenih blokova)	
1.	Održavanje dvorišta / košenja	2.978,52
2.	Održavanje dvorišta / košenja	5.217,60
3.	Održ. RC. Bare - park šuma	4.760,08
	Ukupno	12.956,2

IV		<i>APRIL</i>	
1.	4/2016	Zrinjevac struja	89,65
2.		Održ. Dvorišta - košenje	2.978,52
3.		Zrinjevac	11.002,91
4.		Manifestacije - SAJAM	11.932,96
5.		Održ.zel.pov	45.236,51
6.		Potkresivanje	3.663,96
7.		SRC Buna – održavanje zel.	1.946,51
	Ukupno		76.851,02

V		<i>MAJ</i>	
1.	5/2016	Zrinjevac struja	70,50
2.		Održavanje dvorišta zel. povr.	5.217,60
3.		Zrinjevac	12.523,73
4.		Održ.zel.pov	51.720,98
5.		Potkresivanje	1.439,64
6.		Manifestacije	14.076,72
	Ukupno		85.049,17

VI		<i>JUNI</i>	
1.	6/2016	Zrinjevac struja	24,51
2.		Manifestacije	5.031,48
3.		Zrinjevac	9.138,68
4.		Održ.zel.pov	51.873,98
5.		Potkresivanja stabala	7.984,06
6.		Održavanje groblja	3.223,35
	Ukupno		77.276,06

		<i>JULI</i>	
1.	7/2016	Zrinjevac struja	311,13
2.		Održ.zel.pov	52.539,40
3.		Manifestacije	1.980,00
4.		Zrinjevac	9.763,30
5.		Potkresivanja	11.981,55
6.		Održ. Vodonatap.sis. S.Logor	1.063,53
	Ukupno		77.638,91

AVGUST			
	8/2016	Zrinjevac struja	203,64
		Zrinjevac	11.718,55
		Održ. zel. pov	41.991,97
		Održ. RC. Bare - park šuma	4.760,08
		Manifestacije	2.956,08
		Potkresivanja	17.546,47
	Ukupno		79.176,79

SEPTEMBAR			
1.	09/16	Zrinjevac struja	203,95
2.		Zrinjevac	10.773,97
3.		Održ. zel. pov	40.416,17
4.		Manifestacije	3.316,02
5.		Potkresivanja	19.568,92
6.		Održ. zel. pov	2.703,35
	Ukupno		76.982,38

OKTOBAR			
1.	10/16	Zrinjevac struja	106,40
2.		Rekonstrukcija vodo. sistema	13.323,50
3.		Zrinjevac	9.515,72
4.		Održ. groblja	8.882,52
5.		Održ. zel. pov	25.274,92
6.		Potkresivanja	16.262,68
7.		Saniranje posljedica nevreme.	1.487,88
8.		MANIFESTACIJE -Košenje trave u Vranjevićima	1.290,84
	Ukupno		76.144,46

NOVEMBAR			
1.	11/16	Zrinjevac struja	188,80
2.		Potkresivanja	5.126,59
3.		Zrinjevac	6.314,08
4.		Održavanje zelenih površina	44.707,64
	Ukupno		56.337,11

DECEMBAR			
1.	12/16	Zrinjevac struja	
2.		Održavanje vodonat. sistema	1.921,14
3.		Održavanje vodonat. sistema	3.999,06
4.		Zrinjevac	2.357,94
5.		Održ.zel.pov	43.022,27
6.		Potkresivanje	27.498,77
	Ukupno		78.799,18

Proračunom za 2016 godinu planirana su novčana sredstva u iznosu od 1.225.000,00 KM, ali je isti iznos naknadnim rebalansom revidiran na 950.000,00. Ukupan utrošak sredstava za ovaj period iznosi 890.755,53 KM.

- Za održavanje uređenih zelenih površina (parkova, skverova, razdjelnica, trgova, fontana i slično) utrošeno je 478.079,87 KM.
- Na održavanje centralnog gradskog parka Zrinjevac utrošeno je 101.964,52, a utrošak struje u istom za održavanje pumpi iznosio je 2132,86 KM.
- Za održavanje visoke dendroflore (drvoreda i pojedinačnih stabala), kako po inspeksijskim nalozima (sanitacijski i rekonstrukcijskih mjera) tako i onih nužnih intervencijskih zahvata uklanjanja rizičnih stabala utrošeno je 146.237,53.
- Utrošeno je za uređenje groblja i harema 12.105,87KM, a za manifestacije (Mostarski Sajam, Lipanjske zore, Mevlud u Blagaju, Dan Oružanih snaga BiH, Dani pobjede – Podveležje i sl.) utrošeno je 45.588,65 KM.
- Za saniranje posljedica nevremena (interventna uklanjanja obrušenih stabala i granja) utrošeno je 4.614,60 KM
- Rekonstrukcijom starih i formiranjem novih vodo-natapnih sistema kao i za održavanje istih utrošeno je 87.075,43 KM.
- Održavanjem dvorišta odnosno zelenih površina oko stambenih blokova utrošeno je ukupno 12.956,20 KM.

Nisu realizirana namjenska sredstva u iznosu 20.000,00KM, namijenjenih redovnom održavanju dendrološkog parka prirode aleje orijentalnog platana. Također nije realizirana popuna drvoreda i dvorišta, koja je trebala predstavljati najznačajniji segment u obnovi javnih zelenih površina u Mostaru. Od planiranih 950.000,00 KM nerealizirano je ostalo 59.244,47 KM., što se uglavnom upravo i odnosi na neutrošena sredstva za popunu drvoreda i dvorišta visokom i niskom dendroflorom.

PREGLED UTROŠKA SREDSTAVA REDOVNOG ODRŽAVANJA ČISTOĆE ZA 2016. GODINU

Usvojeni godišnji iznos za održavanje čistoće na javnim prometnim površinama u gradu Mostaru za 2016. Godinu iznosi 1.225.000,00 KM

Navedeni iznosi se odnosi na održavanje čistoće u gradu za redovno i izvanredno održavanje javnih prometnih i drugih javnih površina u gradu.

Za redovne aktivnosti održavanja čistoće javnih prometnih površina u gradu (ručno i strojno čišćenje, strojno i ručno pranje, čišćenje ostalih javnih površina) u 2016. godini utrošeno je 731.373,00 KM .

Iznos od 41.001,90 KM je utrošen za izvanredne aktivnosti koje se odnose na razne manifestacije značajne za grad:

- proljetno čišćenje prilaza Gradu
- postavljene bina za manifestaciju Lipanjske zore
- čišćenje otpadaka, utovar i odvoz na deponiju nakon manifestacije dani Mevluda u Blagaju.

Za Održavanje javnog gradskog WC-a u 2016 godini utrošeno je 32.445,00 KM., Iznos od 3.000,00 KM utrošeno je za ručno pranje kaldrme u Starom gradu. Za zbrinjavanje pasa lutalica sukladno Zakonu o zaštiti i dobrobiti životinja utrošeno je 120.581,63 KM

Usvojena sredstva za održavanje čistoće javnih prometnih površina u gradu Mostaru za 2016. godinu su 34% umanjena, odnosno nisu realizirana kroz aktivnosti redovnog čišćenja javnih prometnih površina, zbog nedovoljnog broja radnika i neispravnih strojeva koji su potrebni za realizaciju Programa ZKP-e

Utrošak sredstava u 2016. godini

Redovno održavanje :

I / 2016	45.169,29 KM
II / 2016	46.020,15 KM
III / 2016	55.729,51 KM
IV / 2016	67.911,71 KM
V / 2016	65.538,78 KM
VI / 2016	68.728,21 KM
VII / 2016	68.558,48 KM
VIII / 2016	71.000,85 KM
IX / 2016	67.472,47 KM
X / 2016	67.554,92 KM
XI / 2016	56.436,42 KM
XII / 2016	54.246,61 KM

ZBIRNO: 734.367,40 KM

Pojačani intenzitet čišćenja uz određene manifestacije,

Čišćenje zaštitnog pojasa u južnom dijelu Grada, čišćenja prilaza za Sajam, red bull skokovi, bine Ilici, Orlac, Jasenica, Cim, Sjeverni logor, u ukupnom iznosu od 41.001,66 KM.

Zbrinjavanje pasa luralica

I 2016	10.565,43 KM
II 2016	10.798,48 KM
III 2016	9.703,51 KM
IV 2016	9.893,71 KM
V 2016	10.602,32 KM
VI 2016	13.409,11 KM
VII 2016	7.611,55 KM
VIII 2016	13.136,07 KM
IX 2016	11.261,08 KM
X 2016	12.314,61 KM
XI 2016	11.285,76 KM

ZBIRNO: 120.581,63 KM

Privremeno sufinansiranje javnog WC-a

I 2016	2.527,88 KM	+ struja	139,98 KM
II 2016	2.503,20 KM	+ struja	115,91
III 2016	2.441,65 KM	+ struja	89,45
IV 2016	2.592,58 KM	+ struja	107,38
V 2016	2.547,55 KM	+ struja	73,21
VI 2016	2.755,43 KM	+ struja	67,54
VII 2016	2.810,28 KM	+ struja	123,40
VIII 2016	2.764,63 KM	+ struja	114,02
IX 2016	2.728,93 KM	+ struja	57,07
X 2016	2.672,83 KM	+ struja	89,33
XI 2016	2.277,12 KM	+ struja	154,21
XII 2016	2.537,16 KM	+ struja	157,29

31.159,246 + 1.288,79 = 32,448,03 KM

OPERATIVNI PLAN ODRŽAVANJE ZELENILA

Jedinične cijene za 2016 godinu

Red. br.	OPIS RADOVA	Jedinica mjere	Cijena KM (sa PDV)
1	2	3	4
1.	TRAVNJACI		
	1.1. Mašinsko/ strojno košenje travnjaka	m ²	0,07
	1.2. Ručno košenje travnjaka	m ²	0,30
	1.3. Gnojidba travnjaka	m ²	0,05
	1.4. Zalijevanje travnjaka	m ²	0,13
	1.5. Čišćenje travnjaka od otpada	m ²	0,02
	1.6. Ručno košenje travnjaka na nepristupačnom terenu	m ²	0,30
	1.7. Nabavka repromaterijala, sjetva i formiranje travnjaka	m ²	2,22
2.	ŽIVICA		
	2.1. Obrezivanje i formiranje žive ograde	m ¹	2,40
	2.2. Okopavanje tla oko žive ograde	m ²	1,66
	2.3. Zalijevanje žive ograde	m ²	0,81
	2.5. Sadnja žive ograde sa svim predradnjama	kom	6,15
3.	SEZONSKO CVIJEĆE		
	3.1. Gnojidba cvjetnih gredica	m ²	1,36
	3.2. Čišćenje cvjetnjaka od otpadaka	m ²	0,02
	3.3. Sadnja sezonskog cvijeća - sa svim pratećim radovima	m ²	10,34
	3.4. Sadni materijal (sezonsko cvijeće)	kom	0,99
	3.5. Okopavanje sezonskog cvijeća	m ²	1,36
	3.6. Rezanje ovalnih cvjetova	m ²	0,68
	3.7. Zalijevanje sezonskog cvijeća	m ²	0,81
	3.8. Održavanje žardinjera (okopav., zaljev., gnojidba, prosada)	kom	3,69
	3.9. Prosadivanje na cvjetnim gredicama sezonskim cvijećem	kom	1,36
4.	GRMOVI		
	4.1. Obrezivanje i formiranje grmova	kom	2,09
	4.2. Okopavanje grmova	m ²	1,60
	4.3. Zalijevanje grmova	m ²	0,81
	4.4. Prihranjivanje grmova	m ²	0,06
	4.5. Sadnja grmova sa svim pratećim predradnjama	kom	25,84
	4.6. Prosadivanje grmova	kom	18,46
5.	PERENE		
	5.1. Sadnja trajnica - perena sa svim pratećim predradnjama	kom	8,86
	5.2. Obrezivanje i formiranje perena	kom	0,69
	5.3. Okopavanje perena	m ²	1,29
	5.4. Zalijevanje perena	m ²	0,81
	5.5. Čišćenje otpadaka oko perena	m ²	0,02
	5.7. Prihranjivanje perena	m ²	0,05
6.	STABLAŠICE		

6.1.	Iskop rupa, gnojidba i sadnja listopad. sadnica visine 3 m ¹	kom	74,75
6.2.	Nabavka sadnice s prijevozom visine 2,5 do 3 m ¹	kom	184,00
6.3.	Okopavanje tla oko mladih stabala	kom	2,83
6.4.	Prihranjivanje mladih stabala	kom	1,36
6.5.	Zalijevanje mladih stabala	kom	3,93
6.6.	Izmjena kolaca i poveza oko stabala	kom	13,46
6.7.	Oblikovna rezidba mladih stabala	kom	11,70
6.8.	Skidanje izbojaka oko stabala	kom	2,59
7.	ČIŠĆENJE		
7.1.	Čišćenje zelenih površina od otpadaka	m ²	0,02
7.2.	Čišćenje fontana od taloga i otpadaka	m ²	0,03
7.3.	Pranje fontana (ribanje i uklanjanje algi)	m ²	2,88
8.	MAŠINSKO UKLANJANJE PANJEVA		
8.1.	Rovokopač ICB 3CX - kombinirka sa priključnim svrdlom (Rotor hydro 17 /25), namijenjeno vađenju panjeva promjera od 30 do 150 cm	sat	85,00
8.2.	Utovar i odvoz sa propisnim deponiranjem samljevene mase panja	sat	60,00
8.3.	Popuna rupe nakon vađenja panja, plodnom rastresitom zemljom	m ³	24,90

ODRŽAVANJE ZELENIH JAVNIH POVRŠINA

PRIJEDLOG PLAN ODRŽAVANJA ZELENIH JAVNIH POVRŠINA PREMA PROGRAMU ZKP -a ZA 2016. GODINU

Planirana sredstva za održavanje i unapređenje stanja javnoga zelenila iznose 1.225.000,00 KM i to prema kategorijama održavanja podijeljen na sedam kategorija.

Kategorija	STAVKE	Novčani iznos
1.	Održavanje uređenih zelenih javnih površina	650.000,00
2.	Održavanje dvorišta i park šuma	250.000,00
3.	Popunjavanje drvoreda	100.000,00
4.	Pomoć pri uređenju harema i groblja	50.000,00
5.	Čišćenje fontana	5.000,00
6.	Saniranje posljedica nevremena	20.000,00
7.	Održavanje drvoreda, potkresivanje i sanacija oboljelih stabala	150.000,00

KATEGORIJA 1

Održavanje uređenih zelenih javnih površina, obuhvata cijeli niz tehničkih i agrotehničkih radnji hortikulturnoga uređenja i održavanja koje imaju za cilj osigurati potpunu funkcionalnost lokacija pod uređenim zelenim površinama. Pod uređenim površinama podrazumijevamo, parkove, skverove, ronele, razdjelnice, spomen obilježja, lokacije rekreativnoga karaktera park izletišta i slično.

Većina aktivnosti održavanja uslovljena je i u direktnom odnosu sa fenološkim etapama i godišnjem dobu, te po tome redosljedu osnove radnje obuhvaćaju npr. :

zahvate oblikovne rezidbe (grmova, perena i stablašica), redovna i dopunska prehrana, popune i zamjene dotrajalih grmova, perena, trajnica, sadnja sezonskoga cvijeća (jednogodišnjeg i dvogodišnjeg), zaštita zelenila od nametnika i oboljenja, uklanjanje korovske vegetacije, redovno održavanje travnjaka, okopavanja, popravke boniteta i dopuna ispranih zona zemljišta (kvertira), skupljanje otpadaka organskog i neorganskoga porijekla sa javnih površina, ljetna rezidba u cilju redukcije porasta, formiranje topijara, održavanje natapnih sistema, suzbijanje alohtone vegetacije.

Za ovu stavku planirani iznos 650.000,00 KM što u raspoložim mjesečnim prosjecima iznosi cca. 54.166,67 KM, uzmemo li u obzir dinamiku operativnih radnji ne možemo promatrati kroz prosjek već kroz fenološke – fiziološke potrebe samih biljaka i vremenske okvire te opravdanost potreba pojedinih aktivnosti u određenom trenu.

Dolazimo do zaključka da većinu aktivnosti održavanja obavljamo u jesenjem, proljetnom i ljetnom periodu dok se taj opseg odnosno dinamika smanjuje u zimskome periodu. Stoga je za svaku operacionu mjeru potrebno predvidjeti dinamiku (utrošak) prema vremenskoj etapi i opravdanosti izvođenja radova.

KATEGORIJA 2

Održavanje dvorišta i park šuma, bolna su tačka grada Mostara i iste trenutno ne mogu biti kategorizirane kao uređene površine (ovo se posebno odnosi na park šume) što u svakom slučaju zavrjeđuju kao esencijalna komponenta zelenila svakog modernog grada.

Kako bi se stanje istih unaprijedilo nužno je sprovesti sljedeći niz mjera u park šumama: potrebno je ukloniti sasušena oboljela i dotrajala (trajno ugrožena) stabla alapskoga, brucijskog i crnoga bora (trenutan broj suhih polomljenih i oboreni stabla u dijelu park šume Bare i Bijeli Brijeg prelazi broj od 120 stabala), potrebno je izvršiti uklanjanje gnijezda borovoga prelca i četinaša, te pregledati sva stabla u sklopu park šuma sa ciljem uklanjanja onih napadnutih kornjašima i potkornjacima, uklanjanje otpadaka, čišćenje terena od korovske vegetacije.

Što se tiče dvorišta u njima je neophodna dopuna zelenila jer je u periodu od 25 godina mnogo toga posječeno i devastirano a veoma malo posađeno, ovo se jednako odnosi na visoku i nisku dendrofloru park dvorišta.

Uzmemo li u obzir da namjenska sredstva za ovu kategoriju iznose 250.000,00 KM, ista bi bilo poželjno raspodijeliti u omjeru od 100.000,00 KM za park šume i 150.000,00 KM za park dvorišta.

Proces sanacije i održavanja park šuma provodi se kroz period od 5 mjeseci uz utrošak od 20.000,00 mjesečno, održavanje dvorišta potrebno je obavljati kontinuirano u periodu od 12 mjeseci pa bi raspoloživi mjesečni prosjek sredstava iznosio 12.500,00 KM mjesečno.

KATEGORIJA 3

Popuna drvoreda, nužna je jer ista nije obavljena u posljednje četiri godine, trenutno u drvoredima nedostaje cca 300 stabala i oko 100 stabala po parkovima i park šumama, a kako bi se izvršila sadnja potrebno je obaviti vađenje panjeva od prijašnjih stabala uklonjenih sanitarnim sječama uslijed dotrajalosti ili stabala trajno oštećenih kroz posljedice vjetrolova i snjegoloma. Novčana sredstva odobrena ovom stavkom iznose 100.000,00 KM, a uzmemo li u obzir da je jedinična cijena sadnje jednoga stabla 258,75 km (u cijenu su uračunati svi troškovi nabavke, sadnje, transporta, inicijalne prihrane, potpornih kolaca, veziva i dr.) dolazimo do zaključka da je za izdvojeni novac moguće posaditi cca. 386 stabala. Proces sadnje najbolje je obaviti u van-vegetacijskim periodima (rano proljeće i pozna jesen), prema utvrđenom postojećem programu nedostajućih stabala

KATEGORIJA 4

Pomoć pri uređenju harema i groblja (lokacije posebne namjene)

Ovu kategoriju čine radovi kao što su: uklanjanje samonikle vegetacije, periodično košenje, uklanjanje statički ugroženih stabala ili dijelova krošnje, te uklanjanje otpadaka sa zelenih površina unutar ovih lokacija posebne namjene.

LOKACIJA	OPERACIJE	BROJ OPERACIJA	IZNOS
Austrougarsko vojno groblje	Čišćenje i uklanjanje samonikle vegetacije.	4	4.000,00 KM
Haremi i groblja	Čišćenje i uklanjanje samonikle vegetacije.	85	34.000,00 KM
Partizansko Spomen groblje	Čišćenje i uklanjanje samonikle vegetacije, sanitarne sječe izgorjelih stabala.	15	10.000,00 KM
Matića brdo (spomen obilježje)	Čišćenje, uklanjanje samonikle vegetacije i hortikulturno uređenje.	6	2.000,00 KM

KATEGORIJA 5

Čišćenje fontana

Na širem gradskom području nalazi se ukupno 16 fontana od kojih je njih 6 u funkciji. Funkcionalne fontane periodično (do 5 puta godišnje) po potrebi očistiti i po potrebi prefarbat (farbanje se odnosi na fontane na lokalitetu Musale i pozorišta jer to njihove

karakteristike dozvoljavaju). Nakon osposobljavanja (rekonstrukcije i reparacije) ostalih fontana iste je potrebno uvrstiti u režim čišćenja. Planirani iznos za čišćenje fontana u 2016 godini iznosi 5.000,00 KM.

LOKACIJA FONTANE	Operacija	Broj operacija	IZNOS
Musala I i II	Čišćenje i Farbanje	4+1	900,00
Pozorište	Čišćenje i Farbanje	4+1	900,00
Španski Trg	Čišćenje	5	1.100,00
Park Zrinjevac	Čišćenje	5	900,00
Dom Zdravija	Čišćenje	2	300,00
Park A. B. Šimića	Čišćenje	5	900,00

KATEGORIJA 6

Saniranje posljedica nevremena

Ova kategorija obuhvata sanacijske i konzervacijske interventne radove koji na stablima i drugim kategorijama zelenila nastalim kroz posljedice nevremena. Pod utjecajem jakih vjetrova, eventualnih snjegova, ljetnih olujnih intervala potrebno je sanirati posljedice dominantno vjetroizvala, vjetroлома te sporadično u izuzetnim prilikama snjegoloma i snjegoizvale na stablima. Prosjek kroz desetogodišnji period (2006 – 2016) sanacijskih radova na stablima obuhvata 4 do 7 sedam intervencija različitoga opsega koje se ne mogu detaljno predvidjeti ali se mogu planirati po prosjeku.

PERIOD NEVREMENA	PROSJEK SANACIJSKIH I KONZERVACIJSKIH RADOVA
1	4.000,00
2	4.000,00
3	4.000,00
4	4.000,00
5	4.000,00

KATEGORIJA 7

Održavanje drvoreda, potkresivanje i saniranje oboljelih stabala

Obuhvata radove, konzervacijskih, sanitacijskih, eradicijskih i sanacijskih mjera na oboljelim stablima i stablima sa mehaničkim oštećenjima.

Pored ovih aktivnosti redovne mjere održavanja obuhvaćaju mjere: oblikovne rezidbe, uklanjanja suvišnih izbojaka, korijenskih izdanaka, redukcije porasta, korektivne rezidbe, plombaže i čišćenja ruptura, čišćenja zaravnjivanja i impregnacije rana na stablima, okopavanja kvertira, uklanjanje samonikle vegetacije oko stabala, inspeksijska rješenja na eradikacija sa sanitarnim mjerama i slično.

Planirana sredstva iznose 150.000,00 KM i potrebno ih je raspodijeliti da stabla svih 19 drvoreda i aleja u ukupnom broju od 5789 stabala budu obuhvaćena i adekvatno tretirana.

DRVOREDI ALEJE	OPERACIJE	ZNOS U NOVCU
KONZERVACIJSKI RADOVI	Čišćenja, plombaže i impregnacije	20.000,00 KM
REDOVNI RADOVI ODRŽAVANJA	Prethodno opisani pod detaljno	95.000,00 KM
INSPEKCIJSKA RJEŠENJA	Sanitarne sječe, redukcione rezidbe, eradikacija infektivnog inokuluma, korektivne mjere na stablima	35.000,00 KM

Operativni plan za održavanje čistoće u gradu Mostaru za 2016. godinu

Proračunom u 2016. godini odobrena sredstva za održavanje čistoće javnih prometnih površina u gradu Mostaru iznosi 1.225.000,00 KM.

Održavanje čistoće se odnosi na čišćenje javnih prometnih površina (ulica, trgova, nogostupa, stepenica, šetnica), prema njihovom stupnju zaprljanosti, značaju, većoj frekvenciji građana, odnosno učestalosti čišćenja koja je razvrstana u više skupina . Sve gore navedene aktivnosti funkcionirati će na temelju dosadašnjih iskustava po već uhodanom planu koji se dijeli na redovne i izvanredne poslove

ČIŠĆENJE JAVNIH PROMETNIH POVRŠINA

Čišćenje javnih prometnih površina obavljati će se u vremenu od 6 do 13 sati, i utrošit će se iznos od 674.710,00 KM, odnosno 74.290,00 KM za čišćenje I komunalne zone javnih prometnih površina za vrijeme turističke sezone u gradu.

Za ručno pometanje ulica u I komunalnoj zoni koje se svakodnevno pometaju utrošiti će se 341.137,00 KM

Kom. Zona	Površina m ² b	intenzitet tjedno c	čišćenja godišnje d	ukupno čišćenje površina u m ² u m ² godišnje c x d
I	9283	7X	364	3.379.012,00
I	12.679	2X	104	131.861,60
I	9542	2x	104	992.368,00
I	9540	4X	208	1.984.320,00
I	6875	3X	156	1.072.500,00

Za ručno pometanje ulica u II komunalnoj zoni koje se pometaju 3x tjedno , odnosno 2x tjedno utrošiti će se 172.114,00 KM

Kom. Zona	Površina m ² b	intenzitet tjedno c	čišćenja godišnje d	ukupno čišćenje površina u m ² u m ² godišnje c x d
II	8665	3X	156	1.350.180,00
II	21638	2X	104	2.250.352,00
II	7812	2X	104	812.448,00

Za ručno pometanje ulica u III komunalnoj zoni gdje se pometanje vrši 1x tjedno utrošiti će se 91.770,00 KM

Kom. Zona	Površina m ² b	intenzitet tjedno c	čišćenja godišnje d	ukupno čišćenje površina u m ² u m ² godišnje c x d
III	28.354	1X	52	1.370.408,00
III	13498	1X	52	701.896,00
III	5399	1X	52	280.748,00

Za ručno pometanje IV komunalne zone koja se pometa 2x tjedno utrošiti će se 69.688,00 KM

- Kom. Zona	Površina m2 a b	intenzitet tjedno c	čišćenja godišnje d	ukupno čišćenje u m2 godišnje c x d	površina u m2
-IV	624.000,00	6000		2x	104
-IV	538.824,00	5181		2x	104
-IV	624.000,00	6000		2x	104

Normativ čišćenja javnih prometnih površina iznosi 320m² za jedan sat rada, za navedene površine potrebno je 52.523 h rada radnika ili 26 radnika godišnje.

Pored navedenog broja rada radnika, u ljetnim mjesecima za vrijeme turističke sezone potrebno je dodatno održavati čistoću na javnim prometnim površinama, zaštićenim područjima i prirodnim vrijednostima na području grada kako bi se zadovoljile potrebe standarda čistoće u gradu.

Za ručno pometanje I komunalne zone utrošiti će se iznos od 74.290,00 KM odnosno vršiti će se pometanje od 18.823m² površine za vrijeme turističke sezone praćenjem vremenskih uvjeta.

STROJNO ČIŠĆENJE

Strojno čišćenje javnih površina se obavlja auto-čistilicom u I i II komunalnoj zoni grada. Čišćenje grada auto čistilicom se obavlja brže i efikasnije u ulicama gdje je rad auto čistilicom moguć (odnosno gdje nema parking mjesta).

Iznos od 126.000,00 KM će se utrošiti za čišćenje auto- čistilicom u periodu od 15.03.-15.11.2016. godine Norma rada auto- čistilice za jedan sat je 6075 m². Za navedeni period čistiti će površinu od 121.383 m² I komunalne zone 2x tjedno, i površinu od 56.410 m² 1x tjedno za isti period.

STROJNO I RUČNO PRANJE

Strojno pranje javnih prometnih površina obavljat će se strojno(auto- cisternom) u III komunalne zone i ručno (pomoću crijeva).

Strojnim načinom će se prati površina ukupna efektivna površina u iznosu od 318.164 m², a ručnim načinom prati kaldrma u Starom gradu, šetnica i Španjolski trg po pismenom nalogu Službe za komunalne poslove.

Normativ za strojno pranje iznosi 7.000 m² za jedan sat. Za jedan dan (za 7 sati rada) oprat će se 49.000 m², odnosno iznos od 216.000,00 KM utrošiti će se za strojno pranje javnih prometnih površina koje će vršiti 2x tjedno u periodu od 15.04.-15.10.2016. godine.

Za ručno pranje onih površina koje se ne mogu prati auto- cisternom u iznosu od 10.000,00 KM utrošit će se po potrebi paušalno za isti gore navedeni period.

ČIŠĆENJE OSTALIH JAVNIH POVRŠINA

Iznos od 50.000KM utrošiti će se za čišćenje ostali javnih prometnih nerazvrstanih površina u I i II komunalnoj zoni.

Ukupna efektivna površina za čišćenje iznosi 326.631 m² i čistit će se po potrebi kroz tekuću godinu.

PRIVREMENO SUFINANCIRANJE JAVNOG GRADSKOG WC-a

Održavanje Javnog gradskog WC-e koji se nalazi u Ulici Kralja Zvonimira, utrošiti će se iznos od 33.000,00 KM, za rad radnice (sa godišnjim brojem sati rada 2496 h), higijenske troškove sanitarije, struje, vode, i bit će otvoren 312 dana u godini po 8 sati dnevno.

ODRŽAVANJE SPOMEN OBILJEŽJA

Za održavanje spomen obilježja utrošit će se iznos od 6.000,00 KM

MANIFESTCIJE

Iznos od 35.000,00 KM bit će utrošen na čišćenje javnih prometnih i drugih površina, koje se koriste za održavanje raznih manifestacija koje su značajne za grad a održavaju se tokom cijele godine (čišćenje prilaza gradu, lipanjske zore, Mevlud u Blagaju, Skokovi sa Starog mosta,dani trešnje, i td).

Za gore navedene manifestacije koje se održavaju većinom u ljetnom periodu za izvanredne radove potrebno je 1.230 h rada radnika, odnosno ostali dio sredstava utrošiti će se za rad auto-cisterne, grajfa, trimera, motorne pile, TAM-a i drugih sredstava neplaniranih neophodnih za izvođenje radova.

ZBRINJAVANJE PASA LUTALICA

Iznos od 120.000.00 KM će se utrošiti za zbrinjavanje pasa lualica sukladno zakonu o zaštiti i dobrobiti životinja, prema utrošku novčanih sredstava i dostavljenoj dokumentaciji od J.P.Komunalno.Prema operativnom planu mjesečni iznos računa ovisi o intenzitetu i obimu radova u toku mjeseca.

ZA PROVOĐENJE OVOG OPERATIVNOG PROGRAMA POTREBNO JE ULOŽITI SVE NAPONI ZA REDOVNIM ODVOZOM KUĆNOG SMEĆA KOJE STVARA SVAKODNEVNO ZAGUŠENJE RADNICIMA KOJI RADE NA RUČNOM POMETANJU JAVNIH PROMETNIH POVRŠINA I TIME UMANJUJE NJIHOVU EFIKASNOST RADA. ISTOVEREMENO SU OD TIH RADNIKA OČEKIVANJA GRAĐANA SVE VEĆA, KAO I URBANIZACIJA NOVIH NEDOREČENIH POVRŠINA, KOMUNALNIH ZONA STOGA JE POTREBNO ISTAKNUTI DA NA

